

Meting 1996 in 50 gemeenten van fietsendiefstal en preventieve maatregelen

Amsterdam, 30 oktober 1996

Han Bruinink
Henk Gossink
met medewerking van:
Tjitse Dijkema
Tobias Woldendorp

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Doel van het onderzoek	5
1.2	Opzet meting 1996	5
2	Gemeenten tot 50.000 inwoners	7
	Assen	9
	Bergen op Zoom	10
	Bladel	11
	Dronten	12
	Goes	13
	Gorinchem	14
	Heemskerk	15
	Katwijk	16
	Naarden	17
	Sliedrecht	18
	Steenwijk	19
	Stein	20
	Valkenswaard	21
	Wijchen	22
	Zutphen	23
3	Gemeenten met meer dan 50.000 en minder dan 100.000 inwoners	25
	Alkmaar	27
	Alphen aan de Rijn	28
	Amersfoort	29
	Amstelveen	31
	Den Bosch	32
	Den Helder	33
	Deventer	34
	Ede	35
	Gouda	36
	Haarlemmermeer	37
	Heerlen	38
	Hengelo	39
	Hilversum	40

Inhoudsopgave (vervolg)

Gemeenten met meer dan 50.000 en minder dan 100.000 inwoners (vervolg)

Hoorn	41
Leeuwarden	42
Oss	43
Purmerend	44
Spijkenisse	45
Vlaardingen	46
Zwolle	47
4 Gemeenten met meer dan 100.000 inwoners	49
Amsterdam	51
Apeldoorn	53
Arnhem	54
Breda	55
Den Haag	57
Dordrecht	58
Eindhoven	59
Groningen	61
Haarlem	63
Leiden	64
Maastricht	65
Nijmegen	66
Rotterdam	67
Tilburg	69
Utrecht	71
5 Totaaloverzicht	73
5.1 Fietsendiefstalgegevens	75
5.2 Stallingsvoorzieningen	78
5.3 Overige preventiemaatregelen en preventiebeleid	81

1 Inleiding

1.1 Doel van het onderzoek

In het kader van Masterplan Fiets is in 1992 in 50 gemeenten een inventarisatiestudie verricht naar fietsendiefstal en preventieve maatregelen. Deze studie is destijds uitgevoerd met een tweeledig doel:

- het verkrijgen van belangrijke informatie over fietsendiefstal en preventieve maatregelen in 50 gemeenten, die aangewend kan worden om gemeenten te stimuleren een goed stallings- en preventiebeleid op te zetten;
- het dienen als nulmeting, zodat bij een herhaling van de studie het effect van de beleidsinspanningen kan worden vastgesteld, die in het kader van het project Masterplan Fiets zijn ondernomen.

De conclusies uit de nulmeting zijn voor de projectgroep Masterplan fiets (mede) aanleiding geweest om voor gemeenten instrumenten te ontwikkelen, die gericht zijn op het ontwikkelen en uitvoeren van fietsparkeerbeleid. Dit heeft geleid tot diverse onderzoeksactiviteiten, waarvan de belangrijkste resultaten terecht zijn gekomen in drie publicaties bestemd voor onder meer gemeenten:

- 'Een eigen plek voor de fiets; beleidswijzer voor veilig stallen' (1994);
- 'Stallen in de praktijk; voorbeelden van gemeentelijke fietsparkeerprojecten' (1996);
- 'Plaatsmaken voor de fiets; leidraad voor parkeren en stallen' (1996).

Met deze producten is derhalve aan de eerste doelstelling voldaan.

Aan de tweede doelstelling wordt met onderliggende rapportage 'Meting 1996' tegemoet gekomen. De meting geeft de stand van zaken aan met betrekking tot fietsendiefstal, fietsparkeervoorzieningen en het diefstalpreventiebeleid anno 1996.

De meting valt samen met de evaluatie van de (vijf) speerpunten van Masterplan fiets, waaronder ook het speerpunt 'fietsparkeervoorzieningen en diefstalpreventie'. Belangrijke beleidsdoelen/taakstellingen voor dit speerpunt zijn:

- het ten opzichte van 1990 verminderen van de kans op diefstal van de fiets per inwoner met 20% in het jaar 2000;
- het in 1997 beschikken van gemeenten over een adequaat (dit begrip is niet gedefinieerd) fietsparkeerbeleid, waarbij gemeenten met meer dan 100.000 inwoners daadwerkelijk in een of meer gebieden en/of wijken aan de slag zijn gegaan.

Gezien de uitgifedata van voornoemde publicaties is het tijdsbestek 1992-1996 echter te kort om conclusies te trekken ten aanzien van de beleidsdoelen/taakstellingen. Op dit moment kan dan ook geen sprake zijn van een nameting of eindmeting. De meting 1996 moet tegen deze achtergrond meer gezien worden als een herhaling van de nulmeting, die aangeeft of gemeenten op de goede weg zitten ten aanzien van genoemde beleidsdoelen/taakstellingen.

1.2 Opzet meting 1996

Voor de meting 1996 heeft de nulmeting als basis gediend. Dit betekent ten aanzien van de *selectie* van gemeenten, dat de volgende 50 gemeenten uit de nulmeting nogmaals zijn benaderd:

- 15 gemeenten onder de 50.000 inwoners (de kleine gemeenten), te weten Assen, Bergen op Zoom, Bladel, Dronten, Goes, Gorinchem, Heemskerk, Katwijk, Naarden, Sliedrecht, Steenwijk, Stein, Valkenswaard, Wijchen en Zutphen;
- 20 gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners (de middelgrote gemeenten): Alkmaar, Alphen aan de Rijn, Amersfoort, Amstelveen, Den Bosch, Den Helder, Deventer, Ede, Gouda, Haarlemmermeer, Heerlen, Hengelo, Hilversum, Hoorn,

- Leeuwarden, Oss, Purmerend, Spijkenisse, Vlaardingen en Zwolle;
- 15 gemeenten met meer dan 100.000 inwoners (de grote gemeenten), namelijk Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Den Haag, Dordrecht, Eindhoven, Groningen, Haarlem, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg en Utrecht.

Van elke gemeente zijn (weer) de volgende *gegevens* verzameld:

- 1 het aantal bij de politie geregistreerde fietsendiefstallen en slachtofferpercentages fietsendiefstal. De aangiftecijfers fietsendiefstal zijn afkomstig van het CBS¹, de slachtoffercijfers uit de Politiemonitor 1995;
- 2 gegevens over capaciteit, locatie en beheer van de stallingsvoorzieningen, uitgesplitst naar verschillende type stallingsvoorzieningen (fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening, buurtstallingen, NS-stallingen, fietskluizen en bewaakte stallingen). Deze gegevens, evenals de gegevens onder punt 3 en 4, zijn afkomstig van veelal verschillende (beleids-) ambtenaren binnen een gemeente, zoals preventiecoördinatoren, medewerkers van een dienst Openbare Werken, een dienst of afdeling Verkeer een dienst Stadsontwikkeling alsmede speciale fietscoördinatoren. De gegevens zijn telefonisch verkregen;
- 3 gegevens over maatregelen die zijn gericht op preventie van fietsendiefstal, waaronder beleidsnota's, graveeracties, voorlichtingscampagnes en bepalingen in de Algemene Plaatselijke Verordening;
- 4 gegevens over het gebruik van (de kennis uit) de drie Masterplan Fiets-brochures.

1.3 Grenzen aan het onderzoek

Net als bij de nulmeting blijkt ook nu weer, dat de benodigde informatie voor het onderzoek meestal niet bij één persoon, dienst, afdeling of instantie te verkrijgen is. Daarnaast staat bij de gemeenten de gevraagde informatie nog vrij zelden op papier. Deze versnipperde kennis en het vaak niet kunnen terugvallen op schriftelijke bronnen heeft tot gevolg, dat de verkregen informatie voor het onderzoek soms is gebaseerd op schattingen. Er moet dus van uitgegaan worden dat de in deze rapportage gepresenteerde gegevens geen exact beeld geven. Aangezien destijds de informatie voor de nulmeting ook op dezelfde wijze is verkregen, kunnen de gegevens van beide metingen toch goed met elkaar worden vergeleken. De rapportage streeft derhalve niet naar exactheid, maar geeft wel een duidelijk beeld van de ontwikkelingen op het gebied van fietsendiefstal en preventieve maatregelen die zich tussen 1992 en 1996 hebben voorgedaan.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan schematisch de gegevens uit de gemeenten tot 50.000 inwoners, in hoofdstuk 3 de gegevens uit gemeenten van 50.000 tot 100.000 inwoners en in hoofdstuk 4 de gegevens uit gemeenten met meer dan 100.000 inwoners. In hoofdstuk 5 tenslotte wordt een totaaloverzicht gegeven en worden conclusies getrokken. In dat hoofdstuk komt tevens het gebruik van de brochures door gemeenten aan bod.

Noot 1 Het aantal geregistreerde aangiften van fietsendiefstal bij de politie in 1995 kan nog niet door het CBS worden verstrekt vanwege software-programmatuur die nog niet gereed is.

2 Gemeenten tot 50.000 inwoners

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Assen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
920	771	7,4%	16,0%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Assen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	100	120/- 150	bij winkelcentrum	voor 1992, zomer- maanden uitbreiding met 50 plaatsen	Stichting APZ; exploitatie door bewoners psychiatrisch centrum
Bewaakte overdekte stalling	930	930	bij NS-station	meer dan 25 jaar	particulier
Bewaakte fietsenkelder	-	200	in (voetgangersgebied) centrum	eind 1996	particulier

Bijzonderheden:

In het centrum zijn de laatste paar jaar veel fietsenrekken bijgeplaatst. Het percentage fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening bedraagt op het totaal aantal fietsparkeersystemen in de gemeente ongeveer 5%.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Assen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsbeleidsplan	eind 1993	plan is onderdeel van Verkeersstructuurplan Assen, met aandacht voor fietsendiefstal en stalling
Terugbrengen gestolen fietsen	1995	automatiseringsproject bij de politie; stadswachten bezorgen gevonden fietsen (voorzien van postcode) terug bij eigenaar
Graveeracties	1984	in 1994 en 1995 zijn graveeracties door politie en rijwielhandelaren gehouden

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Bergen en Zoom

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1114	984	onbekend	16,8%

Bijzonderheden:

In de gemeente Bergen op Zoom is in 1990 geen slachtofferonderzoek verricht.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Bergen en Zoom

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte onoverdekte stalling	220	350	bij winkelcentrum	1991, uitbreiding in 1993	gemeente
Bewaakte overdekte stalling	690	1200	bij NS-station	voor/na 1992	NS-stations
Fietskluizen	0	± 20	bij NS-station	na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- vanaf 1992 zijn bijna alle fietsenrekken in de binnenstad vervangen door fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening;
- een proef met een bewaakte fietsenstalling in een parkeergarage is mislukt. Bewaking moest worden weggehaald op grond van de ARBO en daarmee verdween ook de stalling.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Bergen en Zoom

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsen graveren	± 1987	eenmalige graveeractie bij bewaakte fietsenstalling in 1994

Bijzonderheden:

Begin 1997 moet er een fietsbeleidsplan komen.

■

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Bladel

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
172	91	onbekend	8,9%

Bijzonderheden:

In de gemeente Bladel is in 1990 geen slachtofferonderzoek verricht.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Bladel

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte fietsenstalling	± 550	± 550	onder trapportaal van gemeentehuis	onbekend	gemeente is eigenaar, (sport)verenigingen beheren de stalling

Bijzonderheden:

in de bewaakte fietsenstalling waren in 1991 ongeveer 100 plaatsen bestemd voor niet-werknemers; in 1996 zijn dat er 200; in de afgelopen 4 jaar zijn alleen fietsparkeersystemen zonder anti-diefstalvoorziening geplaatst in het winkelgebied.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Bladel

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
-	-	-

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Dronten

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
363	257	Onbekend	7,2%

Bijzonderheden:

In de gemeente Dronten heeft in 1990 geen slachtofferonderzoek plaatsgevonden.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Dronten

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Onbewaakte fietsenstalling	-	25	bij halte Interliner	begin 1996	gemeente
Onbewaakte fietsenstalling	-	70	bij centraal busstation	1995	gemeente

Bijzonderheden:

- Behalve de fietsparkeersystemen bij de halte van de Interliner worden er geen fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening aangeboden;
- Met de mogelijke komst van de Hanzelijn zal er ook een (bewaakte) fietsenstalling bij het toekomstige NS-station verschijnen.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Dronten

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Beleidsnota fietsendiefstal	1996	in het kader van integraal veiligheidsbeleid ligt er een voorstel fietsendiefstal bij B&W, dat in oktober 1996 in de gemeenteraad behandeld zal worden

Bijzonderheden:

Er wordt veel aandacht besteed aan aspecten zichtbaarheid en verlichting bij en rond de fietsparkeervoorzieningen.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Goes

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
622	532	onbekend	14,5%

Bijzonderheden:

In de gemeente Goes is in 1990 geen slachtofferonderzoek gehouden.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Goes

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	800	800	bij NS-station	1983	particulier

Bijzonderheden:

Ongeveer 8% van de fietsparkeersystemen in Goes beschikt over een anti-diefstalvoorziening. Het gebruik van die voorzieningen is laag, zodat alleen op verzoek dit type fietsparkeersysteem geplaatst wordt.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Goes

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Mobiliteitsplan	1993	het plan heeft een hoofdstuk fietsnetwerk en besteed 12 regels aan stallen

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Gorinchem

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1997	1995
642	418	9,3%	10,1%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Gorinchem

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
fietskluizen	130	200	bij NS-station	voor 1992, uitbreiding in 1994	NS-stations

Bijzonderheden:

Circa 10% van de fietsparkeersystemen heeft een anti-diefstalvoorziening.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Gorinchem

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
-	-	-

Bijzonderheden:

- in het centrum zullen circa 300 fietsenstandaards die verspreid staan verdwijnen en vervangen worden door fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening. Deze worden geconcentreerd op drie locaties, waaronder mogelijk een bewaakte fietsenstalling in een parkeergarage;
- er zijn plannen om het aantal fietskluizen bij het station verder uit te breiden.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Heemskerk

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
423	363	9,2%	15%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Heemskerk

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Fietskluizen	40	40	bij NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

Sinds 1995 is de gemeente begonnen met het vervangen van oude rekken door, alsmede het bijplaatsen van fietsparkeer-systemen met een anti-diefstalvoorziening. Deze voorziening zit momenteel op ongeveer een vijfde van alle fietsparkeer-systemen.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Heemskerk

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Veiligheidsrapportage 1995/1996	1995	jaarrapportage(s) met veiligheidssituatie in Heemskerk; aan probleem fietsendiefstal wordt prioriteit gegeven door middel van een project fietsendiefstal
Project fietsendiefstal	1995	o.a. onderzoek naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een bewaakte fietsenstalling in het centrum, bij het station of bij het zwembad

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Katwijk

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1995	1990	1995
543	600	8%	8,9%

Bijzonderheden:

Volgens de politie kan de toename van het aantal aangiften fietsendiefstal voor een deel verklaard worden door een toename van fietsendiefstal vanaf tuinen, erven en uit schuurtjes bij woningen.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Katwijk

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	50	100	in parkeergarage	voor 1992, uitbreiding in fasen erna	gemeente in samenwerking met WSW-ers
Sleutelstalling	20	20	bij vrachtwagenparkeerterrein	± 1992	vrachtwagenbedrijf
Mobiele stallingen	wisselend	wisselend	in stadscentrum op zaterdag	voor 1992	stalling wordt neergezet, opgehaald en geëxploiteerd door particulier bedrijfje

Bijzonderheden:

Sinds 1992 worden de oude fietsparkeersystemen consequent vervangen door fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Katwijk

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsparkeerplan voor de boulevard	na 1992	locatie-specifiek plan voor het stallen van fietsen bij de boulevard
Gebruik bewaakte fietsenstalling bevorderen	na 1992	stimuleren fietsers om (meer) gebruik te maken van de bewaakte fietsenstalling
APV	voor 1992	bepaling opgenomen die hinderlijk stallen (bij parkeermeters) verbiedt

Schema 1 Gegevens fietsdiefstal gemeente Naarden

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
238 (=incl. Bussuml)	72	10,9% (= incl. Bussuml)	11,3%

Bijzonderheden:

In Bussum ligt het NS-station en bevinden zich de meeste voorzieningen, waaronder scholen. Dat verklaart het hoge aangifte-cijfer en slachtofferpercentage in 1990. Het aantal aangiften in Naarden zelf schommelt de laatste paar jaar rond de 60.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Naarden

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	1559	1559	bij NS-station te Bussum!	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

In de gemeente Naarden staan geen fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Naarden

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
-	-	-

Bijzonderheden:

Volgens de gemeente leeft fietsdiefstal niet in Naarden.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Sliedrecht

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
337	258	5,4%	10,8%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Sliedrecht

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	189	-	bij NS-station	± 1986	NS-stations
Fietskluizen	20	100	bij NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- er worden nauwelijks fietsparkeersystemen bijgeplaatst. Fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorzieningen ontbreken in de gemeente;
- de bewaakte fietsenstalling bij het station is in 1993 opgeheven. Daarvoor in de plaats is het aantal kluizen flink uitgebreid.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Sliedrecht

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
-	-	-

Bijzonderheden:

In de afgelopen drie jaar zijn er geen ontwikkelingen geweest op het gebied van fietsparkeren.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Steenwijk

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
315	236	7,6%	9,4%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Steenwijk

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	450	450	bij NS-station	voor 1992	particulier
Fietskluizen	-	± 20	bij NS-station	na 1992	particulier

Bijzonderheden:

Er staan geen fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening in de gemeente.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Steenwijk

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Stadsplan 2000	in ontwikkeling	plan met aanpassingen voor de binnenstad, waarin ook maatregelen voor de fiets zijn meegenomen, zoals aangeven locaties voor fietsparkeersystemen en een bewaakte stalling

Bijzonderheden:

In afwachting op goedkeuring van het 'Stadsplan 2000' zijn in de afgelopen jaren geen ontwikkelingen geweest op het gebied van fietsendiefstal en -parkeren.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Stein

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
163	100	3,9%	7%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Stein

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1997	1996			
-	-	-	-	-	-

Bijzonderheden:

De gemeente beschikt niet over fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Stein

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
-	-	-

Bijzonderheden:

Er is geen (specifiek) fietsendiefstalpreventiebeleid.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Valkenswaard

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
411	454	5,6%	11,3%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Valkenswaard

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Experiment met fietscarroussel	88	-	bij de markt	1992, jaar later opgeheven	nvt
Onbewaakte, overdekte fietsenstalling	-	84	bij de markt	na 1992	gemeente

Bijzonderheden:

Ongeveer 8% van alle fietsparkeersystemen heeft een anti-diefstalvoorziening. In 1995 is men begonnen met het plaatsen van dergelijke fietsparkeersystemen.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Valkenswaard

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsparkeerplan	in ontwikkeling	Valkenswaard is een van de vier pilot-gemeenten die een fietsparkeerplan mag (laten) opstellen door een adviesbureau. Het plan dient voor 1997 gereed te zijn

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Wijchen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
456	661	6,2%	9,7%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Wijchen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	80	-	bij NS-station	opgeheven in 1995 (exploitatietekort)	nvt
Fietskluizen	68	113	bij NS-station	bijplaatsing in 1995 (tijdelijk)	NS-stations
Mobiele fietsenstalling	wisselend	wisselend	bij grote evenementen	1990	gemeente

Bijzonderheden:

- in de gemeente zijn nauwelijks fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening aanwezig;
- de voormalige bewaakte stalling zal een camerabewaakte stalling worden. Bewaking overdag door NS-personeel, 's avonds door een nieuw op te richten beveiligingsbedrijfje, dat ook bedrijfsterreinen en gemeentelijke panden gaat beveiligen. Het bedrijfje wordt een doorstroombmogelijkheid voor stadswachten;
- de gemeente is in onderhandeling over een automatische fietsenstalling bij het NS-station;
- organisaties van grote evenementen zijn verplicht een (mobiele) bewaakte fietsenstalling in te richten. De gemeente levert het materiaal en staat garant voor f 250,- indien er niet meer dan f 1.000,- wordt omgezet.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Wijchen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsrouteplan	1991/1996	plan is in 1996 geactualiseerd. In het plan is tevens aandacht voor fietsparkeren
Centrumplan	in ontwikkeling	Ook in dit plan zal aandacht uitgaan naar het fietsparkeren
Optreden tegen wrakken en kwakken	in ontwikkeling	Als de fietsparkeermaatregelen bij het station klaar zijn, zullen eerst de fietswrakken worden verwijderd en zal daarna tegen losstaande fietsen worden opgetreden. De APV hoeft hiervoor niet te worden aangepast.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Zutphen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1014	692	10,2%	11,2%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Zutphen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	1000	1000	bij NS-station	voor 1992	NS-stations
Onbewaakte fietsenstalling	-	78	aan rand voetgangersgebied	na 1992	gemeente

Bijzonderheden:

Fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorzieningen worden steeds meer bijgeplaatst.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Zutphen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Verkeerscirculatieplan (VCP)	1996	In het plan staan enkele locaties genoemd voor onbewaakt stallen en (mogelijk) bewaakt stallen
Graveeracties en actie tegen kwakken door stadswachten	1995	graveeracties bij scholen en in de binnenstad. Hinderlijk neergekwakte fietsen bij station worden voorzien van een label
Aanpassen APV	in ontwikkeling	nog weinig over bekend

3 Gemeenten met meer dan 50.000 en minder dan 100.000 inwoners

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Alkmaar

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1960	1723	14,4%	17,9%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Alkmaar

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte onoverdekte stalling	2183	2200	bij NS-Centraal Station	voor 1992	rijwielshop
Drie bewaakte (overdekte) stallingen	140	560	op drie verschillende plekken in het centrum	één stalling voor 1992, twee erna	particulier
Bewaakte stalling	-	200	bij het ziekenhuis	na 1992	ziekenhuis
Fietskluizen	150	150	NS-station Alkmaar-Noord	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- Ongeveer 2% van de fietsparkeersystemen in het centrum van Alkmaar is voorzien van een anti-diefstalvoorziening.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Alkmaar

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsbeleidsplan	in voorbereiding	vergelijkbaar met Tilburg. Plan wordt opgesteld aan de hand van informatie uit 'Plaatsmaken voor de fiets'
Graveeracties	voor en na 1992	de graveeracties worden de laatste paar jaar (zonder echte regelmaat) op initiatief van de ENFB genomen. Door de grote opkomst worden de graveeracties als succesvol beschouwd
Verwijderen verkeerd gestalde fietsen bij het station	voor/na 1992	incidenteel door politie

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Alphen aan de Rijn

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1259	826	9,4%	12,1%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Alphen aan de Rijn

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	980	980	bij NS-station	voor 1992	particulier
Bewaakte overdekte stalling	275	275	in de binnenstad	voor 1992, overkap-ping na 1992	gemeente (WSW-ers)
Fietskluizen	5	50	NS-station	na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

Het percentage fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening in het centrum van Alphen is gering. Vorig jaar is op verzoek van een projectontwikkelaar een proef gestart met fietsbeugels.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Alphen aan de Rijn

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Actieplan fiets	in ontwikkeling	Medio 1997 gereed
Verwijderen fietsen en fietswrakken	na 1992	ad-hoc maatregel, alleen bij overlast

Bijzonderheden:

- in het 'Masterplan stadshart' wordt de behoefte aan nog een bewaakte stalling uitgesproken;
- na 1992 is niet meer door de politie gegraveerd.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Amersfoort

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
2250	3510	15,3%	18,7%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Amersfoort

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stallingen	2350	4200	bij NS-station	voor 1992	NS-stations
Bewaakte stalling	± 100	-	in de binnenstad	voor 1992, opgeheven in 1995	particulier heeft stalling opgeheven voor horeca-bestemming
Bewaakte onoverdekte stalling	± 100	± 100	in de binnenstad	voor 1992	particulier
Bewaakte stalling	-	nog niet bekend	bij groot winkelcentrum	in ontwikkeling	nog niet bekend
Fietskluizen	104	104	bij NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- in afwachting op herinrichtingsplannen binnenstad zijn er de laatste jaren nauwelijks fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening (bij)geplaatst;
- de stalling bij het station bevindt zich in een parkeergarage. Op niveau -1 bevindt zich de bewaakte stalling, op niveau -2 de onbewaakte (circa 1300 plaatsen). Momenteel staat er (in afwachting op de definitieve herinrichting) naast de normale stalling (3000 plaatsen) een noodstalling (1200 plaatsen).

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Amersfoort

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Verkeer en Vervoerplan	1992	in het plan is de fietsstructuur tot het jaar 2000 weergegeven. Voor fietsparkeren in de binnenstad is 3,5 ton gereserveerd. De Enfb heeft vervolgens een voorstel gemaakt hoe dit bedrag kan worden besteed, maar daarover heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden
Kijkdagen gestolen fietsen	voor 1992	opkomst is steeds aan de lage kant, maar kijkdagen blijven voortbestaan
Actie tegen kwakkers	1995	twee keer per week worden fout gestalde fietsen op/rond het stationsplein verwijderd door de gemeente. De Enfb staat achter de actie. In een jaar tijd zijn circa 2500 fietsen verwijderd. Er is geen sprake van een structurele afname ondanks hard optreden en veel publiciteit. Ongeveer 70% van de verwijderde fietsen wordt binnen drie maanden niet opgehaald
Graveren van fietsen	voor 1992	incidenteel worden er door de politie graveeracties gehouden
Aanpassen APV	1995	'Het is verboden om fietsen op/rond het stationsplein langer dan een half uur buiten de rekken te plaatsen'

Bijzonderheden:

Vanuit stedenbouwkundige hoek ligt er een studie naar de openbare ruimte in de binnenstad. Uitgangspunt daarbij is dat er in principe geen fietsenrekken en -klemmen in thuis horen. Het parkeren van de fiets moet derhalve inpandig geschieden.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Amstelveen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1995	1990	1995
500	762	onbekend	4,8%

Bijzonderheden:

In 1990 is in de gemeente Amstelveen geen slachtofferonderzoek gehouden.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Amstelveen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Fietskluizen	-	nog niet bekend	bij eindpunt sneltram	in ontwikkeling	gemeente

Bijzonderheden:

- ongeveer 80% van de fietsparkeersystemen in het (winkel)centrum van Amstelveen heeft een anti-diefstalvoorziening;
- bij (kleinere) winkelcentra realiseert de projectontwikkelaar vaak de stallingsvoorzieningen. De gemeente heeft daar in principe geen bemoeienis mee;
- de fietskluizen stonden ook al voor het einde van 1992 gepland!
- sinds 1994 staat ook een bewaakte fietsenstalling in het Stadshart gepland!

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Amstelveen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Nota Fietsverkeer	1994	nota is opgesteld met als belangrijkste doel het terugdringen van niet noodzakelijk autoverkeer door het nemen van fietsbevorderende maatregelen, waaronder ook stallen
graveeracties	voor/na 1992	incidenteel door de politie

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Den Bosch

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1988	1995
2320	1888	5,7%	18,2%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Den Bosch

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	1621	1649	bij NS-station	voor 1992	rijwielshop
Bewaakte overdekte stallingen	750	750	bij winkelcentrum, op twee plekken	voor 1992	gemeente
Bewaakte onoverdekte stalling	250	200	bij de St. Janskerk	voor 1992	particulier
Buurtstalling	± 200	± 200	in de binnenstad	na 1992	Wenergroep (= gemeentelijke dienst)
Fietskluizen	50	80	bij bus en NS-station	voor/na 1992	NS-stations en gemeente

Bijzonderheden:

- percentage fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening is niet bekend, maar voor uitbreiding (sinds 1996 op grote schaal) komt nagenoeg alleen nog dit type parkeersystemen in aanmerking;
- de bewaakte stalling bij het station is te klein. Na reconstructie in 1997 zal de capaciteit bijna zijn verdubbeld (3000 plaatsen).

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Den Bosch

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
'Fietsplan binnenstad'	1994	Aandacht gaat uit naar uitbreiden en verbeteren van zowel onbewaakt als bewaakt stallen
Toezicht openbare ruimte (w.o. fietsenrekken) door stadswachten	na 1992	stadswachten houden toezicht op openbare ruimte. Gaat diefstalpreventieve werking van uit
Aanpassing algemene APV	1995	'Verboden om fietsen tegen winkelruiten te stallen'

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Den Helder

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
975	957	8,6%	16%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Den Helder

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte stalling	761	761	NS-station	voor 1992	NS-stations
Bewaakte seizoenstalling	-	± 400	strand	1994	particulier
Bewaakte stalling	-	± 75	in de binnenstad	in ontwikkeling	welzijnsorganisatie
Fietskluizen	15	15	NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- in de gemeente zijn geen fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening aanwezig;
- er is een plan voor het opknappen van de binnenstad, maar daarin is niets opgenomen over het stallen van de fiets (ondanks het realiseren van een bewaakte stalling en het uitbreiden van de fietsparkeersystemen in de openbare ruimte);
- de bewaakte seizoenstalling bij het strand is succesvol. In 1997 komt er mogelijk nog een.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Den Helder

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
-	-	-

Bijzonderheden:

Er is geen specifiek fietsendiefstalpreventiebeleid in de gemeente Den Helder.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Deventer

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1331	1188	9%	12,9%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Deventer

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte overdekte stalling	1450	1300	bij NS-station	voor 1992	NS-stations
Bewaakte stalling	250	250	in de binnenstad (Hema)	voor 1992	particulier
Bewaakte stalling	100	100	in de binnenstad (Brink)	voor 1992	particulier
Bewaakte stalling	100	100	in de binnenstad (Duiven-gang)	voor 1992	particulier
Fietskluizen	30	60	NS-station Colmsschate	voor/na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- Na 1993 worden er in (de binnenstad van) de gemeente alleen nog maar fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening geplaatst.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Deventer

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietstallingsnota	maart 1993 vastgesteld	gezamenlijk product van ENFB en gemeente
Verwijderen fietswrakken	in ontwikkeling	gaat gelden voor stationsomgeving
Aanpassing APV	in ontwikkeling	is noodzakelijk voor het aanpakken van het kwakken van fietsen (en het verwijderen van fiets-wrakken) rond het station

Bijzonderheden:

In Deventer is sprake van een 'fietsparkeergedragvolgend beleid'.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Ede

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1276	1203	4,6%	12,4%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Ede

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Twee bewaakte stallingen	2001	1592	NS-station, noord- en zuidzijde	voor 1992	NS-stations
Drie bewaakte stallingen	-	nog niet bekend	in centrum	in ontwikkeling, reeds opgenomen in bestemmingsplan	nog niet bekend
Bewaakte stalling	200	180	in het centrum	voor 1992	WSW-ers/banenpoolers

Bijzonderheden:

Het aandeel fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening op het totaal aantal fietsparkeersystemen neemt sinds 1994 gestaag toe.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Ede

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsnota	1992	met de (inmiddels verouderde) fietsnota is weinig gebeurd. Een nieuwe fietsnota is in de maak
Stadswachten	1995	houden onder meer toezicht op gestalde fietsen
Aanpassen APV	in ontwikkeling	kwakverbod tijdens kermissen op het plein

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Gouda

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1650	1463	onbekend	20,6%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Gouda

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	2800	2800	NS-station	voor 1992	NS-stations
Bewaakte stalling	140	140	in de binnenstad	voor 1992	particulier
Fietskluizen	-	± 50	bij NS-station Goverwelle	na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- het aandeel fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening op het totaal aantal fietsparkeersystemen in de binnenstad bedraagt momenteel ongeveer 10%, maar wordt binnen twee jaar tijd uitgebreid tot circa 30%;
- de exploitant van de particuliere bewaakte stalling houdt er waarschijnlijk nog in 1996 mee op. De gemeente wil graag een bewaakte stalling in het centrum, dus zal trachten de bestaande stalling te behouden dan wel een nieuwe bewaakte stalling elders te vinden.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Gouda

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Stallingen-onderzoek	1992	onderzoek (in het kader van actieplan 'Langzaam Verkeer' 1990-1994) naar stallingsplaatsen voor fietsen in en om de goudse binnenstad
Opschoonacties stationsplein	na 1992	incidenteel verwijderen van fietsen die buiten de rekken zijn gestald (hinderlijk) en van fietswrakken
Graveren	voor/na 1992	zeer incidenteel door de politie

Bijzonderheden:

Momenteel wordt gewerkt aan een fietsplan, waarin het stallen van de fiets een onderdeel vormt.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Haarlemmermeer

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
761	943	6,3%	7,9%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Haarlemmermeer

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1997	1996			
Inpandige camerabewaakte stalling	-	100	zwembad Hoofddorp	na 1992	beheerder zwembad
Onoverdekte bewaakte stalling	500	500	zwembad Nieuw-Vennep	voor 1992	beheerder zwembad
Fietskluisen	240	240	bij stations Hoofddorp en Nieuw Vennep	voor 1992	NS-stations
Bewaakte stalling	-	110	in centrum Hoofddorp	1995	banenpoolers

Bijzonderheden:

- de stalling bij het zwembad in Nieuw Vennep wordt 'bewaakt' door de caissière;
- geen fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening aanwezig;
- bij het station Hoofddorp is in 1995 een overkapping gerealiseerd bij de onbewaakte stalling.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Haarlemmermeer

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Integraal veiligheidsbeleid	1996	gaat voornamelijk in op verkeersveiligheid, maar geeft ook aanzet tot fietsbeleidsplan
Fietsbeleidsplan	nog niet gereed	plan wordt opgesteld aan de hand van informatie uit 'Plaatsmaken voor de fiets'
Graveren	voor/na 1992	politie geeft voorlichting op scholen, waarbij mogelijkheid gegeven wordt om de fiets te graveren

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Heerlen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1002	689	onbekend	6,8%

Bijzonderheden:

In 1990 is in Heerlen geen slachtofferonderzoek gehouden.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Heerlen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte stalling	484	484	NS-station	voor 1992	particulier
Bewaakte stalling	700	700	in het centrum	voor 1992	particulier
Bewaakte fietsenstalling	-	-	in het centrum	in ontwikkeling	nog niet bekend
Automatische fietsenstalling	-	80	bij een winkelcentrum	in aanbouw	nog niet bekend

Bijzonderheden:

- in Heerlen zijn geen fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening aanwezig;
- fietsenrekken worden in kleine groepjes geplaatst, dicht bij de winkels.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Heerlen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Concept fietsnota	eind 1996	nota heeft nauwelijks betrekking op stallen van de fiets
Projectvoorstel in het kader van fietsendiefstal	in ontwikkeling	initiatief van de ondernemers in het centrum

Schema 1 Gegevens fietsdiefstal gemeente Hengelo

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1991	1995
1737	1274	8%	13,1%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Hengelo

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Inpandige bewaakte stalling	843	843	NS-station	voor 1992	NS-stations
Mobiele bewaakte stalling	wisselend	wisselend	bij de markt	voor 1992	vrijwilligers
Bewaakte stalling	40	40	bij een bank	voor 1992	bank

Bijzonderheden:

Ongeveer 10 jaar geleden zijn bij de herinrichting van de binnenstad fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening geplaatst. Momenteel maakt dit type systeem ruim 20% van de totale voorraad aan fietsparkeersystemen uit.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Hengelo

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsnota	in ontwikkeling	werkgroep heeft plan gemaakt, is goedgekeurd door B&W, maar is door ontbreken financiële middelen (voor een deel) op de lange baan geschoven
Stadswachten	1996	toezicht op stallingsvoorzieningen
Graveren van fietsen	voor 1992	er wordt incidenteel door de politie gegraveerd

Bijzonderheden:

Hengelo is een van de vier pilotgemeenten die een stallingsplan mag opstellen vanuit Masterplan Fiets. Dit is overigens niet door de (contactpersoon van de) gemeente aangegeven.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Hilversum

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
2523	1487	onbekend	16,1%

Bijzonderheden:

In de gemeente Hilversum is in 1990 geen slachtofferonderzoek gehouden.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Hilversum

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	1155	1155	NS-station	voor 1992	NS-stations
Bewaakte stalling	295	295	in het centrum	voor 1992	particulier
Fietskluizen	130	130	NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- geen fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening aanwezig;
- een proef met een tweede bewaakte fietsenstalling in het centrum is mislukt.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Hilversum

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Wegen voor de fiets, de auto en collectief vervoer	1995	Verkeersplan voor Hilversum, met daarin op fietsgebied vooral aandacht voor veilige fietspaden

Bijzonderheden:

Buiten de proef met de bewaakte fietsenstalling is er niets gebeurd op het gebied van fietsparkeren en -diefstalpreventie.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Hoorn

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1992	1995
1664	1410	14,7%	16,6%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Hoorn

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	980	980	NS-station	voor 1992	NS-stations
Fietskluizen	50	50	NS-station Kersenbogaard	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- circa 10% van de fietsparkeersystemen in Hoorn heeft een anti-diefstalvoorziening. Deze worden sinds 1995 geplaatst;
- er is een proef geweest met een bewaakte stalling, maar die is mislukt;
- de stalling bij het NS-station wordt binnenkort uitgebreid.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Hoorn

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Graveeracties	na 1992	incidenteel, op initiatief van de politie

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Leeuwarden

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
2443	889	onbekend	23,4%

Bijzonderheden:

In de gemeente Leeuwarden zijn in 1990 geen slachtoffergegevens fietsendiefstal bekend.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Leeuwarden

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	1455	1500	NS-station	voor 1992, eind 1992 kleine uitbreiding	NS-stations
Bewaakte stalling	500	500	in het winkelcentrum	voor 1992	stichting

Bijzonderheden:

Er wordt sinds begin 1995 geëxperimenteerd met verschillende fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening. Ongeveer 7% van alle fietsparkeersystemen heeft momenteel zo'n voorziening.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Leeuwarden

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsnota	1980	verouderd, maar op onderdelen geactualiseerd. Fietsparkeren krijgt maar zijdelings aandacht
Scriptie over fietsparkeren	1996	onderzoek naar de wijze waarop (bewaakte) fietsparkeervoorzieningen een bijdrage kunnen leveren tot stimulering van het fietsgebruik
Evaluatie fietsparkeersystemen	oktober 1996	op locatie worden de verschillende fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening gepresenteerd aan en geëvalueerd door bewoners. Hieraan is ook een graveeractie gekoppeld

Bijzonderheden:

In Leeuwarden is men nu zo ver dat algemeen wordt erkend dat goede stallingsplaatsen een must is. Als belangrijke ontwikkeling op het gebied van fietsparkeren wordt dan ook het continueren van een verliesgevende bewaakte stalling gezien.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Oss

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1445	1225	onbekend	15,8%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Oss

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1997	1996			
overdekte bewaakte stalling	500	500	NS-station	voor 1992	NS-stations
bewaakte stalling	90	90	in centrum	voor 1992	gemeente
bewaakte stalling	-	± 75	in centrum	1995	gemeente
fietskluizen	60	100	2e NS-station	uitbreiding in 1995	NS-stations

Bijzonderheden:

- ongeveer 5% van de fietsparkeersystemen in Oss is voorzien van een anti-diefstalvoorziening;
- een proef met een derde bewaakte stalling in het centrum is mislukt vanwege de beperkte openingstijden.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Oss

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsnota	1991	beleid inzake fietsparkeren is dat het mogelijk moet zijn om in het centrum bewaakt te stallen
Actie onderbezetting NS-stalling	1995	direct-mail richting jongeren (scholieren) om gebruik te maken van de NS-stalling, met als lokkertje kans op een mountainbike en 1 maand gratis stallen. Actie was een succes, aantal jaarkaarten in korte tijd met 45% toegenomen
Graveren	voor/na 1992	jaarlijks door stadswachten
Voorlichting over veilige stallingen op scholen	voor/na 1992	politie geeft voorlichting aan schoolbesturen over veilig stallen op school. Heeft inmiddels geleid tot enkele scholen met camerabewaakte stallingen
Voorlichting over veilige stallingen aan beheerders van openbare gebouwen	1993	via een mailing is informatie verspreid over veilig stallen

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Purmerend

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
839	573	onbekend	11,8%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Purmerend

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	-	200	NS-station	1994	stichting Fiets Oppas Purmerend
Bewaakte stalling	125	125	in centrum	voor 1992	stichting Fiets Oppas Purmerend
Fietskluizen	195	195	bij NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

Ongeveer een kwart van de fietsparkeersystemen heeft een anti-diefstalvoorziening. Deze zijn vanaf 1992 geplaatst.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Purmerend

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Graveren	voor/na 1992	incidenteel door politie en stichting Fiets Oppas Purmerend

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Spijkenisse

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
987	778	10,1%	6,0%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Spijkenisse

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1997	1996			
Drie bewaakte overdekte stallingen	450	500	bij drie metrostations	voor 1992, uitbreiding in 1995	vereniging van werklozen

Bijzonderheden:

In Spijkenisse is men al 10 jaar bezig om een bewaakte stalling in het centrum van de grond te krijgen. Probleem is het vinden van een geschikte locatie en de financiering.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Spijkenisse

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
'Pipo-kar'	voor/na 1992	is een soort SRV-wagen geworden, waar men ook de fiets kan laten graveren
Voorlichting op scholen	voor/na 1992	advies over het plaatsen van fietsparkeersystemen

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Vlaardingen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
797	816	7,6%	8,1%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Vlaardingen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Bewaakte stalling	-	300	bij NS-station Vlaardingen-Oost	1994	particulier
Overdekte bewaakte stalling	-	150	in centrum	1996	gemeente
Buurtstalling	-	50	in een oude wijk	1996, proefproject	stichting van bewoners
Fietskluizen	126	126	bij 3 NS-stations	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- in de gemeente staan nauwelijks fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening;
- in 1992 was er ook een bewaakte stalling in het centrum, maar die is in 1994 opgeheven. De huidige stalling bevindt zich echter niet op dezelfde locatie;
- de stalling in het centrum kan bij evenementen en dergelijke worden uitgebreid met 150 (onoverdekte) plaatsen;
- er zijn plannen voor een experiment met fietskluizen bij carpoolplaatsen.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Vlaardingen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsnota Vlaardingen	1993	in bezit van Grondmij
Graveren	1996	tijdens opening bewaakte fietsenstalling in het centrum

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Zwolle

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
2159	2299	11,2%	16%

Bijzonderheden:

- aantal aangiften fietsendiefstal in 1995 ligt beduidend lager dan in 1994 door wijziging in aangifteprocedure in 1995; er wordt namelijk alleen een procesverbaal opgesteld als er voldoende gegevens bekend zijn van de fiets;
- aangiften diefstal bromfietsen (inclusief snorfietsen) neemt de laatste jaren toe.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Zwolle

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	2532	2800	bij NS-station	voor 1992, uitbreiding in 1992	NS-stations
Onoverdekte bewaakte stalling	350	310	binnenstad (Meerminnenplein)	voor 1992	Sociale Werkvoorziening
Inpandige bewaakte stalling	-	120	binnenstad (spoelstraat)	1995 (experiment tot eind 1996)	Sociale Werkvoorziening
Mobiele stalling	-	± 150	bij evenementen en markt	na 1992	Sociale Werkvoorziening
Fietskluizen	120	120	bij NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- er worden steeds meer fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening geplaatst;
- een bewaakte stalling is sinds 1994 gedurende de weekeinden 's avonds/'s nachts open voor uitgaanspubliek. Is weinig belangstelling voor, voornamelijk vanwege excentrische ligging ten opzichte van uitgaansgebied;
- de inpandige bewaakte stalling in de Spoelstraat is tijdelijk en moet zoals overeengekomen verdwijnen in het kader van de herinrichting van de binnenstad.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Zwolle

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsactieplan 'Rapper op de Trapper'	1995	Voornamelijk gericht op het fietsnetwerk in Zwolle, maar onder het kopje flankerend beleid ook aandacht voor fietsenklemmen en stallingen
graveeracties	voor en na 1992	bij grote evenementen worden regelmatig graveeracties gehouden
Fietspas	was in 1992 in ontwikkeling	nooit uitgevoerd

Bijzonderheden:

- in 1992 was er nog sprake van een helingproject, maar daar is de laatste jaren niets (meer) op ondernomen;
- er is een plan voor de aanleg van een fietstransferium, vanwaar men uit de auto of bus op de fiets stapt en het laatste traject aldus fietsend aflegt.

4 Gemeenten met meer dan 100.000 inwoners

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Amsterdam

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
6581	5592	23,8%	23,0%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Amsterdam

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stallingen	5041	5741	bij 6 NS-stations	5 voor 1992, 1 erna	NS-stations
Overdekte bewaakte stallingen	700	700	Bij 2 NS-stations	voor 1992	particulieren
Bewaakte (kelder)stalling	-	400	centrum, bij Universiteit	1996	stichting Werkprojecten
Buurtstallingen	± 250	± 250	verspreid over binnenstad en 19e-eeuwse wijken	nagenoeg allemaal voor 1992	particulieren
Bewaakte stalling	120	-	bij winkelcentrum in stadsdeel Noord	na 1992 opgeheven	particulier
Bewaakte stalling	200	200	centrum (Beurs)	voor 1992	particulier
Fietskluizen	385	630	bij 4 NS-stations	voor/na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- de gemeente plaatst zowel in de binnenstad als in de stadsdelen alleen fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening; fietsparkeersystemen zonder zo'n voorziening komen in de binnenstad en de meeste vooroorlogse woonwijken nagenoeg niet meer voor;
- de bewaakte stalling bij de Beurs van Berlage is hoofdzakelijk bedoeld voor eigen personeel;
- er zijn nog plannen voor tal van bewaakte stallingen in het centrum, zoals bij het Rijnspoorplein, Leidseplein (in parkeer-garage Bellevu), de Vendex-driehoek, bij de Tuschinsky-bioscoop (voor bezoekers) en het Haarlemmerplein (onder de Bogen);
- ook in de stadsdelen zijn er plannen voor bewaakte stallingen, zoals bij het Metrostation Wiboutstraat (Oost), Hanzebroekstraat (Oud-West), NS-station Cornelis Lelylaan (Slotervaart), in een voormalig badhuis (de Pijp) en op het voormalige Westergasfabriek-terrein;
- Stichting Amstal (helpt bij het opzetten en in stand houden van buurtstallingen) is op de hoogte van zo'n 250 buurtstallingen, waarvan ongeveer de helft officieel is / geregistreerd staat. Na 1992 zijn er zo'n 12 nieuwe buurtstallingen opgezet en 9 gerenoveerd (meestal met uitbreiding van het aantal plaatsen). Daarnaast is bij 3 stallingen voorkomen dat deze opgeheven zouden worden.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Amsterdam

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Amsterdam op de Fiets 2000	1995	meerjarenplan met vier beleidsvarianten, van beperkte tot maximale aanpak van het fietsbeleid, waaronder ook aandacht voor stallingen
Acties tegen fietswrakken	voor 1992	door de reinigingspolitie

Bijzonderheden:

- de stadsdelen zijn autonoom in hun stallingenbeleid. Een aantal stadsdelen is redelijk actief op het gebied van fietsen, maar in de meeste stadsdelen moet fietsbeleid en dan met name fietsparkeerbeleid nog van de grond komen;
- de bewaakte kelderstalling bij de universiteit heeft deel uitgemaakt van een proefproject fietsendiefstal-en helingbestrijding op en rond het Binnengasthuis-terrein;
- indien de bewaakte stallingen van de grond zijn gekomen, zal waarschijnlijk koepelbeheer worden toegepast.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Apeldoorn

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1991	1995
3414	3266	13%	17,2%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Apeldoorn

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Twee bewaakte stallingen (noord en zuid)	580	1100	NS-station	voor 1992, uitbreiding erna	Veluwa-groep (WSW-ers)
Bewaakte overdekte stalling	400	400	in het uitgaanscentrum	mei 1992	Veluwagroep
Bewaakte overdekte stalling	200	300	in binnenstad bij de markt	voor 1992	Veluwagroep
Bewaakte overdekte stalling	-	300	in kelder onder stadhuis	1995	Veluwagroep
Bewaakte stalling	-	600	bij nieuw winkelcentrum	in ontwikkeling	onbekend
Fietskluizen	-	25	bij NS-station	na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- ongeveer 3% van alle fietsparkeersystemen in het centrum heeft een anti-diefstalvoorziening;
- gemeente en busmaatschappij denken na over fietskluizen bij drukbezochte bushaltes.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Apeldoorn

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsnota	1990, herziening in 1997	nieuwe nota wordt t.z.t. toegestuurd
Graveeracties	voor/na 1992	politie houdt graveeracties, met name op scholen

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Arnhem

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1763	1601	onbekend	14,0%

Bijzonderheden:

Er is in 1990 geen slachtofferonderzoek verricht.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Arnhem

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	1098	1098	bij NS-station	voor 1992	NS-stations
Drie bewaakte stallingen	150	300	in centrum	2 na 1992	particulier
Twee bewaakte stallingen	-	160	bij twee winkelcentra	na 1992	gemeente
Fietskluizen	60	60	bij NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- info fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening ontbreekt;
- bij een halte van de interliner staan enkele fietskluizen.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Arnhem

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
-	-	-

Bijzonderheden:

- de afgelopen jaren zijn er, buiten het realiseren van bewaakte stallingen en het toepassen van fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening, geen ontwikkelingen geweest op het gebied van fietsendiefstalpreventie. De aandacht is meer uitgegaan naar de aanleg van (veilige) fietspaden.
- Arnhem is een van de vier pilotgemeenten die een stallingenplan mag opstellen vanuit Masterplan Fiets. Dit is overigens niet aangegeven door (de contactpersoon in) de gemeente.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Breda

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
3722	3212	13,7%	18,9%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Breda

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	1570	± 2000	NS-station	voor 1992	NS-stations
Overdekte bewaakte stalling	-	400	Nieuwstraat	na 1992	Parkeerbeheer, Stichting Werk en Fiets
Overdekte bewaakte stalling	400	500	Oude Vest (bij Chassé-theater)	na 1992	Parkeerbeheer, Stichting Werk en fiets
Overdekte bewaakte stalling	100	100	vlak bij station	voor 1992	particulier
Overdekte bewaakte stalling	-	100	vlak bij schouwburg	voor 1992	particulier
Mobiele stalling	wisselend	wisselend	evenementen, bij NAC	na 1992	Stichting Werk en Fiets
Fietskluizen	185	200	NS-station Prinsenbeek	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- in het centrum worden sinds 1989 fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening aangeboden. Daarbij worden de oude rekken vervangen. Momenteel is circa 90% van de systemen voorzien van een anti-diefstalvoorziening;
- een proef met een bewaakte, onoverdekte stalling bij een winkelcentrum is mislukt (geen overkapping, betalen voor fiets terwijl auto gratis kan worden weggezet, slecht herkenbaar en 'ver' van ingang winkelcentrum);
- idee om met een buurtstalling te experimenteren is niet van de grond gekomen;
- de gemeente is op zoek naar een derde bewaakte stalling in het centrum;
- per 1 januari 1997 zullen de bewaakte fietsenstallingen worden beheerd door 'De Werkbrug', een arbeidsplaatsvoorziening voor Melkertbanen en WSW-ers.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Breda

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Parkeernota	1992	nota behandeld voornamelijk autoparkeren. Over fietsparkeren wordt gesteld dat uitbreiding van (bewaakt) stallen noodzakelijk is (verspreid over 3 locaties) tot circa 2500 plaatsen
Werkgroep preventie fietsendiefstal	1991	plan in 1992 gepresenteerd, maar in jaren daarna weinig uitvoering aan gegeven
Graveeracties	voor/na 1992	incidenteel door politie

Bijzonderheden:

De gemeente is bezig met het opstellen van een nota 'Parkeer- en stallingsnormen' voor auto en fiets. Toepassing zal geschieden bij alle nieuwbouwplannen. De nota is naar verwachting in 1997 gereed.

Schema 1 Gegevens fietsdiefstal gemeente Den Haag

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1988	1995
3073	4062	10,9%	15,6%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Den Haag

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stallingen	4414	4414	bij NS-stations CS en HS	voor 1992	NS-stations
Acht bewaakte stallingen	1400	1600	verspreid over de hele stad	1 na 1992 (stadhuis)	Stichting Biesieklette
Vijf seizoensstallingen	1000	1200	o.a. bij strand	1 na 1992 (de uithof)	idem
Evenementenstalling	variabel	variabel	bij North sea Jazz-festival, parkpop en dergelijke	voor 1992	idem
Twee buurtstallingen	-	120	vooroorlogse woonbuurt	na 1992	idem
Buurtstallingen	onbekend	onbekend	met name in vooroorlogse woonbuurten	voor 1992	particulieren
Fietskluizen	120	120	bij NS-station	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- in het centrum van Den Haag zijn nagenoeg alle fietsparkeersystemen uitgerust met een anti-diefstalvoorziening.
- Stichting Biesieklette heeft naast de 8 permanente stallingen in Den Haag nog permanente stallingen in Rijswijk (1), Delft (1), Leidschendam (1), Zoetermeer (2) en in Pijnacker (1). Op de stalling in Rijswijk na zijn ze allemaal na 1992 opgericht.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Den Haag

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
beleidsplan	1992	wordt opgestuurd

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Dordrecht

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1989	1995
2371	1462	8,8%	13,4%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Dordrecht

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	1290	1290	bij NS-station	voor 1992	NS-stations
Twee bewaakte stallingen	800	800	in centrum	voor 1992	gemeente
Bewaakte stalling	± 250	± 200	bij winkelcentrum	voor 1992	banenpoolers
Bewaakte stalling	500	500	bij sportcomplex/zwembad	voor 1992	gemeente i.c. sportcomplex
Circa 3 buurtstallingen	onbekend	onbekend	binnenstad/oude wijken	voor 1992	bewoners
Fietskluizen	165	165	bij NS-stations Centraal en Zuid	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

Er staan weinig fietsparkeersystemen in het centrum, maar ze zijn wel bijna allemaal uitgerust met een anti-diefstalvoorziening. Overigens wordt deze voorziening nauwelijks gebruikt.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Dordrecht

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsnota 'Dordt Fietst'	1993	in de nota wordt ten aanzien van stallingen alleen aangegeven dat er meer bewaakte stallingen moeten komen. In 1995 is een tussenrapportage en uitvoeringsplan 1995/1999 verschenen, waarin voorgesteld wordt om in 1992 een stallingsnota op te stellen
Waarschuwbord diefstal fiets	1995	in centrum staat een bord met daarop aangegeven hoeveel fietsen op die plek gestolen zijn; effect van bord is echter nihil volgens gemeente
Graveren	voor/na 1992	bij de politie (maandelijks), in de wijken (incidenteel) en in stallingen (permanent)

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Eindhoven

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
4384	4733	onbekend	18,0%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Eindhoven

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Twee overdekte bewaakte stallingen	2525	2700	bij NS-station en busstation	voor/na 1992	de stalling bij station door NS-stations, het busstation ook, maar is onderverhuurd
Bewaakte stalling in parkeergarage	360	360	vlak bij bijenkorf	voor 1992	particulier
Bewaakte stalling	-	350	heuvelgalerie (o.a. casino)	1994	particulier
Onoverdekte bewaakte stalling	200	200	rand centrum	voor 1992	particulier
Onoverdekte bewaakte stalling	300	300	bij uitgaanscentrum	voor 1992	particulier

Bijzonderheden:

- in het centrum is bijna 60% van alle fietsparkeersystemen voorzien van een anti-diefstalvoorziening. Het merendeel is in 1993 en 1994 geplaatst;
- bij de herinrichting van het stationsplein is met name het onbewaakte stalling flink uitgebreid;
- de stalling aan de rand van het centrum is in het weekend 's nachts geopend;
- de stalling bij het uitgaanscentrum is alleen op zaterdagavond open (tot 04.00 uur).

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Eindhoven

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Preventieproject fietsendiefstal	1992-1994	het project richtte zich op drie onderdelen: voorlichting, verbeteren opsporen en terugbezorgen van gestolen fietsen en uitbreiding van het aantal stallingsvoorzieningen
notitie 'Stallingsvoorzieningen in de eindhovense binnenstad'	1994	onderzoek naar het gebruik van stallingsvoorzieningen, op basis waarvan beleid eventueel bijgesteld kan worden
(Mini)beleidsnota	1996	(toekomstvisie stallingsproblematiek, nog niet gereed)
Voorlichting stallingsmogelijkheden	eind 1992	voorlichting naar inwoners toe over stallingsmogelijkheden in het centrum; speciale folder uitgegeven met alle stallingsmogelijkheden in het centrumgebied
Verbeteren opsporen en terugbezorgen gestolen fietsen	1993 en 1994	nauwelijks van de grond gekomen door andere prioriteitsstelling binnen de politie
Voorlichting fietsendiefstal	1993	acties, activiteiten en lesprogramma's op scholen

Bijzonderheden:

De gemeente Eindhoven heeft in het verkeersbesluit een stallingsverbod (buiten de parkeersystemen) in het winkelgebied opgenomen. Er zijn waarschuwingsacties ondernomen en fietsen verwijderd, maar de gemeente is daarvan teruggekomen na juridische twijfels.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Groningen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
4157	3487	18,4%	25,7%

Bijzonderheden:

Fietsgebruik in Groningen lijkt afgenomen door OV-jaarkaart.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Groningen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	3298	± 4000	NS-stations CS en Noord	voor 1992	NS-stations
Bewaakte stalling	1100	1100	Universiteit + bibliotheek	voor 1992	Stichting werkprojecten
Drie bewaakte stallingen	450	250	in centrum	voor/na 1992	idem
Bewaakte stalling	-	200	bij winkelcentrum	na 1992	idem
Zes bewaakte stallingen	1000	3700	bij 6 grote scholen	2 voor 1992, 4 na 1992	idem
Twee bewaakte stallingen	1650	1650	bij recreatieplassen	voor 1992	idem
Bewaakte stalling	-	800	bij academisch ziekenhuis	na 1992	idem
Bewaakte stalling	-	800	bij sportcomplex	na 1992	idem
Mobiele stalling	500	500	bij evenementen, markten	voor 1992	idem
Buurtstalling	-	20	in binnenstad	na 1992	idem

Bijzonderheden:

- in de binnenstad van Groningen zijn nagenoeg alleen fietsparkeersystemen met een anti-diefstalvoorziening aanwezig; in 1988 is men reeds gestart met het plaatsen van dergelijke fietsparkeersystemen;
- de stalling bij de bibliotheek was in 1992 nog onoverdekt, maar is later opgenomen in de kelder van de bibliotheek;
- het aantal bewaakte stallingen in het centrum is tussen 1992 en 1996 met één toegenomen, maar in capaciteit achteruitgegaan. Dit komt door het tijdelijk verdwijnen van de stalling op de Grote Markt als gevolg van het nieuw te bouwen stadhuis;
- de bewaakte stalling bij de bibliotheek kent sinds 1996 een avond/nachtopenstelling in het weekend.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Groningen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Masterplan binnenstad Beter	1993	plan over ontwikkeling van de binnenstad met daarin veel aandacht voor het stallen van de fiets
Parkeernota	1994	waarin opgenomen fietsparkeren
Aanpassen APV	1995	verboden om bij het station buiten de rekken te stallen
voorlichtingscampagne	voor/na 1992	voorlichting fietsendiefstal en -stallingen aan studenten in het studentenblad (stripvorm)
Graveeracties	voor/na 1992	door politie tijdens introductieweek studenten

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Haarlem

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1991	1995
2374	2136	10%	13,3%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Haarlem

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	1760	1760	NS-station	voor 1992	NS-stations
Twee bewaakte stallingen	300	300	vlak bij station	voor 1992	particulieren
Bewaakte stalling	150	200	Botermarkt (centrum)	voor 1992	parkeerzaken
Bewaakte stalling	115	65	vlakbij Botermarkt	voor 1992	particulier
Buurtstallingen (26)	950	1100	in oude wijken en centrum	4 na 1992	?
Fietskluizen	-	15	bij NS-station	na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- in de binnenstad is ongeveer 30% van de fietsparkeersystemen uitgerust met een anti-diefstalvoorziening (vooral sinds 1995 worden deze veel geplaatst);
- één van de particuliere stallingen bij het station is voor eigen (gemeente)personeel en dus (in principe) niet openbaar;
- er zijn plannen in een ver gevorderd stadium voor een grote bewaakte stalling op het Koningscarree, voornamelijk bedoeld voor scholieren.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Haarlem

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
plan 'Haarlem Centrum Autoluw'	1994	een door de ENFB opgesteld fietsplan is daarin opgenomen, met onder meer aandacht voor het stallen van de fiets
structurele jaarlijkse uitgave fietsparkeervoorzieningen particulieren	1995	voor het honoreren van particuliere aanvragen voor fietsparkeervoorzieningen is een jaarlijkse uitgave gereserveerd
fietsknipactie	1993/1994	actie tegen kwakken en wrakken, voortijdig gestopt wegens (juridische) haken en ogen

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Leiden

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
2611	1965	16,7%	20,1%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Leiden

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	3839	4600	NS-station	in 1996 uitgebreid	NS-stations
Drie bewaakte stallingen	1000	1475	in de binnenstad	voor 1992	WSW-ers
Buurtstallingen	-	-	rondom binnenstad	in ontwikkeling	buurtontwikkelingsmaatschappij
Fietskluizen	-	25	NS-station de Vink	na 1992	NS-stations
Fietskluizen	70	70	NS-station Lammenschans	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- vanaf 1994 verschijnen er in de gemeente langzamerhand meer parkeersystemen met anti-diefstalvoorziening. Het aandeel van deze systemen op het totaal aan fietsparkeersystemen is momenteel nog gering;
- bij het station komt er een halfverdiepte, onbewaakte stalling;
- de fietskluizen bij station Lammerschans gaan plaatsmaken voor een bewaakte stalling (300 plaatsen).

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Leiden

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
fietsnota 'Fietzers opstappen'	eind 1995	nota bevat koers en argumenten voor het fietsbeleid (inclusief stallingen) voor de komende jaren. De nota is medio 1996 vastgesteld door de raad
tegengaan kwakken en wrakken	1995	station is regelmatig van fietswrakken en fout gestalde fietsen ontdaan (in 1 jaar 2500 fietsen!)

Bijzonderheden:

De gemeente is bezig met een stallingsplan, waarin onder meer een inventarisatie van de bestaande fietsparkeersystemen en natuurlijk de situatie voor de toekomst.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Maastricht

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
1730	1578	onbekend	16,3%

Bijzonderheden:

Door onderzoek CBS is geconstateerd dat in Maastricht de laatste jaren steeds meer gefietst wordt, zelfs meer dan gemiddeld in Nederland.

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Maastricht

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	988	1200	NS-station	voor 1992	NS-stations
Drie bewaakte stallingen	550	750	centrum	2 voor 1992, 1 erna	Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
bewaakte stalling	1000	1000	bij ziekenhuis	voor 1992	idem
Twee bewaakte stallingen	-	450	winkelcentra	na 1992	idem
Fietskluizen	40	40	NS-station Randwyck	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- ongeveer 25% van de fietsparkeersystemen is voorzien van een anti-diefstalvoorziening;
- vanuit buurtbeheer zijn er initiatieven richting buurtstallingen. Door het ontbreken van inpandige ruimte gaat de voorkeur uit richting fietstrommels;
- één stalling in het centrum kent in het weekend een avondopenstelling.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Maastricht

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Fietsparkeerplan	1996	wordt momenteel behandeld door B&W
Graveeracties	1993	incidenteel door politie, structureel door Maastrichtse Toeleveringsbedrijven

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Nijmegen

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1992	1995
2827	3608	12,6%	18,1%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Nijmegen

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	2523	3000	NS-station (Centraal)	voor 1992	NS-stations
Overdekte bewaakte stalling	300	225	NS-station	voor 1992	NS-stations
Twee bewaakte stallingen	500	950	in stadscentrum	uitbreiding na 1992 in 1 stalling	particulier
Fietskluizen	90	170	NS-stations Heijendaal (140) en Dukenburg (30)	voor/na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- ongeveer de helft van alle fietsparkeersystemen in de binnenstad is uitgerust met een anti-diefstalvoorziening. Ook bij het ziekenhuis en het station is dit type de laatste jaren veel bijgeplaatst;
- in de 19e-eeuwse gordel rond de binnenstad, waar veel studenten wonen, is een grote vraag naar buurtstallingen. Daar wordt door de gemeente momenteel niets mee gedaan.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Nijmegen

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
structuurvisie mobiliteit	1996	dit ontwikkelingsperspectief inclusief aandacht voor de fiets is (nog) een ambtelijk werkdocument
Rapport 'Fietsplan Binnenstad Nijmegen'	1995	hoofddoel van de rapportage is het toetsen van de haalbaarheid van drie fiets(stallings)modellen, te weten het vraagvolgend model, het getrapt model en het zogenaamde model Eindhoven
Graveeracties	voor 1992	incidenteel door politie

Bijzonderheden:

In het regionaal verkeer en vervoerplan (1994) wordt ook stil gestaan bij de stilstaande fiets.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Rotterdam

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1997	1995
9416	5820	9,7%	13,5%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Rotterdam

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	2141	2141	NS-station Centraal	voor 1992	NS-stations
Overdekte bewaakte stalling	250	209	NS-station Alexander	voor 1992	particulier
Drie bewaakte stallingen	120	574	in binnenstad	2 na 1992	Dienst Multibedrijven
Twee bewaakte stallingen	120	170	bij P&R-terreinen	1 voor en 1 na 1992	idem
Bewaakte stalling	-	290	Poortugaal	na 1992	idem
Bewaakte stallingen	onbekend	onbekend	dierentuin / zwembad/ etc	voor/na 1992	particulieren
Mobiele stallingen	wisselend	wisselend	bij markten, evenementen en stadion Feyenoord	voor 1992	dienst Multibedrijven
Buurtstallingen	onbekend	onbekend	stadsvernieuwingsgebieden	voor 1992	particulieren
Fietskluizen	130	360	bij 5 NS-stations en 1 metrostation	station Alexander voor 1992, de overigen na 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- ongeveer 80% van de fietsparkeersystemen in de binnenstad heeft een anti-diefstalvoorziening;
- het aantal buurtstallingen is bij de gemeente onbekend, maar daar gaat verandering in komen. Op stapel staat een deelstudie in het kader van het Regionaal Verkeer en Vervoer Plan naar stallingen aan de herkomstkant.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Rotterdam

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Beleidsnota Verkeer en Vervoer	1992/1993	nota waarin fietsparkeren zijdelings aandacht krijgt
Beleidsnota Stilstaan bij Bewegen	1995	auto- en fietsparkeren in de binnenstad
RVVP stadsregio Rotterdam	1995	belangrijkste beleidsuitgangspunten uit de beleidsnota 'Stilstaan bij Bewegen' zijn opgenomen in het RVVP
Deelstudie regionaal fietsbeleid bij OV-stations	1996	in het kader van het RVVP uitgevoerde inventarisatiestudie naar stallingsplaatsen bij NS-, metro en regionale busstations
Controle door stadswachten	na 1992	stadswachten zien toe op stallingsplaatsen in de openbare ruimte (overigens geen expliciete taakstelling)
Graveeracties	voor/na 1992	incidenteel door politie

Bijzonderheden:

Rotterdam is een van de vier pilot-gemeenten die een fietsparkeerplan mag opstellen op kosten van Masterplan Fiets.

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Tilburg

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1990	1995
4243	4421	11,1%	19,3%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Tilburg

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Overdekte bewaakte stalling	2450	2450	NS-station	voor 1992	NS-stations
Bewaakte (ondergrondse) stalling	-	930	centrum (uitgaansgebied)	1996	gemeente
Bewaakte stalling	400	-	ziekenhuis	opgeheven in 1993	Stichting Bewaakte Fietsenstalling
Bewaakte stalling	350	350	bij winkelcentrum	voor 1992	gemeente heeft deze stalling overgenomen van Stichting Bewaakte Fietsenstalling
Bewaakte seizoensstalling	1000	-	bij (oude) zwembad	zwembad opgeheven	zwembad (sportbedrijf)
bewaakte stalling	-	440	bij (nieuwe) zwembad	1995	zwembad (sportbedrijf)
Bewaakte (ondergrondse) stalling	-	225	centrum (Katterug)	na 1992	gemeente
Fietskluizen	-	9	bij 3 bushaltes	1996	gemeente
Fietskluizen	145	145	bij NS-station West	voor 1992	NS-stations

Bijzonderheden:

- in Tilburg worden sinds 1994 nog bijna alleen fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening geplaatst, ook in de woonwijken op diefstalgevoelige locaties;
- de stalling bij het uitgaansgebied volgt de sluitingstijden van de horeca.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Tilburg

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Beleidsnota stallen	1994	in kader van modelgemeente Masterplan Fiets opgesteld
Stallingsverbod centrum	1996	met het gereedkomen van de bewaakte stalling in het uitgaansgebied zijn er volgens de gemeente voldoende stallingsplaatsen in het centrum, zodat een stallingsverbod (buiten de fietsparkeersystemen) is 'gerechtvaardigd'
APV aanpassen	in ontwikkeling	zal in de eerstkomende algehele wijziging van de APV worden meegenomen

■

Schema 1 Gegevens fietsendiefstal gemeente Utrecht

Aantal aangiften		Slachtofferpercentage	
1990	1994	1988	1995
5417	?	13,9%	25,6%

Schema 2 Gegevens stallingen gemeente Utrecht

Karakter	Capaciteit		Locatie	Sinds wanneer	Beheerder
	1992	1996			
Vier overdekte bewaakte stallingen	4045	4100	NS-station	voor 1992	3 door NS-stations, 1 particulier
Bewaakte stalling	540	540	centrum (Vredenburg)	voor/na 1992	stichting U-stal
Bewaakte stalling	-	250	centrum	voor 1992	stichting U-stal
Drie bewaakte stallingen	-	300	bij 3 zwembaden	na 1992	stichting U-stal
Bewaakte stalling	170	170	bij winkelcentrum in buitenwijk	in 1993 overgegaan van U-stal naar part.	particulier
Circa 10 buurtstallingen	onbekend	gem. 50 plaatsen	in vooroorlogse buurten en in de binnenstad	voor/na 1992	5 door gemeente (welzijnsorganisatie), de rest is in particuliere handen
Fietskluizen	145	145	bij NS-stations	voor 1992	NS-stations
Fietstrommels	-	10	vooorlogse woonbuurt	na 1992	gemeente (wijkwelzijnsorganisatie)

Bijzonderheden:

- de gemeente plaatst eigenlijk alleen nog maar fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening, ook in de vooroorlogse woonwijken;
- het exacte aantal buurtstallingen in Utrecht is onbekend. In het schema zijn alleen de bekende opgenomen.

Schema 3 Diefstalpreventiebeleid gemeente Utrecht

Karakter/maatregel	Sinds wanneer	Omschrijving
Beleidsplan	sept 1996	wordt opgestuurd
Stallingsverbod bij station	1996	actie tegen foutstallers; verschil van mening tussen gemeente en ENFB over al of niet voldoende onbewaakte stallingsplaatsen
Aanpassen APV	1996	stallingsverbod buiten de fietsparkeersystemen bij Centraal Station

Bijzonderheden:

De gemeente start eind 1996, begin 1997 met een gemeentelijk Fietsparkeerbedrijf, waar alle gemeentelijke stallingsvoorzieningen in worden ondergebracht.

5 Totaaloverzicht

5.1 Fietsendiefstalgegevens

In onderstaande tabel is het slachtofferschap van fietsendiefstal in de onderzochte gemeenten afgezet naar gemeente-omvang. De voormeting is gebaseerd op gegevens van 37 gemeenten, de meting 1996 op gegevens van alle 50 gemeenten. Bij het berekenen van het *gemiddelde slachtofferpercentage* in de meting 1996 is gemakshalve gebruik gemaakt van de bevolkingsomvang van 16 jaar en ouder uit 1991 (reeds bekend uit de nulmeting). De aanname hierbij is, dat de bevolkingspopulatie 15 jaar en ouder in alle 50 gemeenten met een zelfde percentage is toegenomen.

Tabel 1 Slachtofferschap van fietsendiefstal naar gemeente-omvang (bevolking 16 jaar en ouder)

Gemeente-omvang	gemiddeld slachtofferpercentage		aantal gemeenten	
	nulmeting	meting 1996	nulmeting	meting 1996
< 50.000	7,5	11,8	11	15
50.000 - 100.000	9,8	12,8	14	20
100.000 +, excl. A'dam	11,9	17,3	11	14
100.000 +, incl. A'dam	14,7	18,5	12	15
Totaal gemiddeld	13,0	16,4	37	50

Uit de tabel kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- het slachtofferpercentage fietsendiefstal is toegenomen in zowel de kleine, middelgrote als grote gemeenten;
- de sterkste stijging heeft plaatsgevonden in de grote gemeenten, exclusief Amsterdam. De geringste stijging valt te bespeuren in de middelgrote gemeenten;
- het slachtofferpercentage in de kleine en middelgrote gemeenten komt steeds dichterbij elkaar te liggen, terwijl de kloof met de grote gemeenten steeds groter wordt.

N.B. De slachtofferpercentages kennen een fout- of nauwkeurigheidsmarge, die afhankelijk is van de steekproefgrootte en de uitkomst (= de hoogte van het slachtofferpercentage). Bij berekening van het gemiddeld slachtofferpercentage is de omvang van de steekproef dermate groot, dat de nauwkeurigheidsmarge (bij 95% waarschijnlijkheid) in de buurt van de 2% ligt. Dit betekent dat het werkelijke gemiddeld slachtofferpercentage uit de meting 1996 ergens tussen 14,4 en 18,4% ligt.

Voor de afzonderlijke gemeenten is de foutmarge aanzienlijk groter. Zo ligt het werkelijke slachtofferpercentage van bijvoorbeeld Assen (steekproefgrootte 125, foutmarge 6%) tussen de 10% en 22% en van Groningen (steekproefgrootte 1003, foutmarge 3,5%) tussen de 22,2 en 29,2%. De verschillen in het slachtofferpercentage tussen nulmeting en meting 1996 zouden dus theoretisch geheel 'verklaard' kunnen worden door foutmarges, maar erg plausibel is dat niet. De stijging (bij nagenoeg alle gemeenten) is daarvoor te structureel.

Lang niet iedereen doet bij de politie aangifte van fietsendiefstal. Wanneer het aantal door de politie geregistreerde fietsendiefstallen worden gepercenteerd op het aantal fietsendiefstallen dat volgens de slachtoffercijfers heeft plaatsgevonden, dan ontstaat het beeld zoals dat is weergegeven in de volgende tabel.

Tabel 2 Percentage slachtoffers dat aangifte doet van fietsendiefstal

Gemeente-omvang	aangiftepercentage	
	nulmeting	meting 1996
< 50.000	22,0	15,1
50.000 - 100.000	24,4	14,9
100.000 + , exclusief Amsterdam	17,4	12,9
100.000 + , inclusief Amsterdam	12,6	9,6
Totaal gemiddeld	15,0	11,1

Uit de tabel blijkt, dat het percentage slachtoffers dat bij de politie aangifte doet van fietsendiefstal is teruggelopen van één op de zeven tijdens de nulmeting in 1992 naar één op de negen tijdens de meting in 1996. Deze teruggang doet zich voor in alle vier de onderscheiden gemeenten-klassen, maar is het sterkst in de middelgrote gemeenten. Daar is in een paar jaar tijd bijna 10% van de slachtoffers minder aangiften gaan doen. De aangiftebereidheid verschilt trouwens tegenwoordig in kleine gemeenten niet meer zoveel van die in grote gemeenten.

De teruggang in aangiftebereidheid kan overigens voor een belangrijk deel verklaard worden door de steeds strengere eisen die de politie aan het opmaken van een proces verbaal fietsendiefstal stelt. Wie geen duidelijke omschrijving van de fiets weet te geven, het framenummer niet weet en/of geen postcode in de fiets heeft gegraveerd, hoeft bij een toenemend aantal politie-korpsen niet meer aan te kloppen. De kans op terugbezorging is volgens de politie in dergelijke gevallen namelijk nihil, zodat registratie voor de politie weinig nut heeft.

In het algemeen geldt nog steeds dat fietsendiefstal in kleinere gemeenten minder vaak voorkomt dan in grotere, maar er zijn binnen de onderscheiden gemeenten-klassen toch nog grote verschillen. Tabel 3 op de volgende pagina geeft een overzicht.

Tabel 3 Slachtofferpercentage fietsendiefstal naar gemeente

gemeenten tot 50.000 inwoners			gemeenten met 50.000 - 100.000 inwoners			gemeenten met meer dan 100.000 inwoners		
	nulme- ting	meting 1996		nulme- ting	meting 1996		nulme- ting	meting 1996
1 Bergen op Zoom (-)*	-	16,8	Leeuwarden (-)	-	23,4	Groningen (2)	18,4	25,7
2 Assen (7)	7,4	16,0	Gouda (4)	13,6	20,6	Utrecht (4)	13,9	25,6
3 Heemskerk (4)	9,2	15,0	Amersfoort (1)	15,3	18,7	Amsterdam (1)	23,8	23,0
4 Goes (-)	-	14,5	Den Bosch (13)	5,7	18,2	Leiden (3)	16,7	20,1
5 Naarden (1)	10,9	11,3	Alkmaar (3)	14,4	17,9	Tilburg (8)	11,1	19,3
5 Valkenswaard (9)	5,6	11,3	Hoorn (2)	14,7	16,6	Breda (5)	13,7	18,9
7 Zutphen (2)	10,2	11,2	Hilversum (-)	-	16,1	Nijmegen (7)	12,6	18,1
8 Sliedrecht (10)	5,4	10,8	Den Helder (9)	8,6	16,0	Eindhoven (-)	-	18,0
9 Gorinchem (3)	9,3	10,1	Zwolle (5)	11,2	16,0	Apeldoorn (6)	13,0	17,2
10 Wijchen (8)	6,2	9,7	Oss (-)	-	15,8	Maastricht (-)	-	16,3
11 Steenwijk (6)	7,6	9,4	Hengelo (10)	8,0	13,1	Den Haag (9)	10,9	15,6
12 Katwijk (5)	8,0	8,9	Deventer (8)	9,0	12,9	Arnhem (-)	-	14,0
12 Bladel (-)	-	8,9	Ede (14)	4,6	12,4	Rotterdam (11)	9,7	13,5
14 Dronten (-)	-	7,2	Alphen aan de Rijn (7)	9,4	12,1	Dordrecht (12)	8,8	13,4
15 Stein (11)	3,9	7,0	Purmerend (-)	-	11,8	Haarlem (10)	10,0	13,3
16			Vlaardingen (11)	7,6	8,1			
17			Haarlemmermeer (12)	6,3	7,9			
18			Heerlen (-)	-	6,8			
19			Spijkensisse (6)	10,1	6,0			
20			Amstelveen (-)	-	4,8			
Totaal gemiddeld	7,5	11,8		9,8	12,8		14,7	18,5

■ Tussen haakjes staat de rangvolgorde bij de nulmeting.

Uit tabel 3 valt het volgende op te maken:

- in de kleine gemeenten bedraagt het verschil tussen het laagste en het hoogste slachtofferpercentage fietsendiefstal 9,8%, in de middelgrote gemeenten maar liefst 18,6% en in de grote gemeenten 12,4%. De variatie is in middelgrote gemeenten dus duidelijk het grootst;
- van de 37 gemeenten waar het slachtofferpercentage tijdens de voormeting bekend was, hebben in de meting 1996 slechts twee gemeenten het slachtofferpercentage zien dalen, te weten Spijkenisse en Amsterdam². Daarentegen valt bij maar liefst vijf gemeenten (meer dan) een verdubbeling van het slachtofferpercentage te bespeuren, namelijk Assen, Valkenswaard, Sliedrecht, Den Bosch (meer dan verdriedubbeld!!) en Ede;
- zowel bij de nulmeting als bij de meting 1996 wordt bij de categorie grote gemeenten de ranglijst aangevoerd door de vier steden met de grootste studentenpopulatie. De volgorde is echter wel veranderd. Koploper is nu Groningen, op de voet gevolgd door Utrecht;

5.2 Stallingsvoorzieningen

In onderstaande drie tabellen staat de stand van zaken met betrekking tot het aanbod van diefstalpreventieve stallingsvoorzieningen in respectievelijk de kleine, middelgrote en grote gemeenten.

Tabel 4 Stallingsvoorzieningen in gemeenten tot 50.000 inwoners (n = 15)

Soort voorziening	aantal gemeenten		aantal locaties		bekende capaciteit	
	1992	1996	1992	1996	1992	1996
NS-stalling	8	6	8	6	5619*	5953
fietskluis	4	6	4	6	260	493
Overige bewaakte stallingen	4	4	4	4	920	1150
Parkeersystemen met anti-diefstalvoorziening**	4	8	n.v.t.	n.v.t.	gem. ± 4%	gem. 10%
Buurtstalling	-	-	-	-	-	-

* in de nulmetingsrapportage stond abusievelijk 7000 vermeld.

** de capaciteit is uitgedrukt in een (door gemeenten geschat) percentage op het totaal aantal fietsparkeerssystemen. In veel gemeenten is namelijk niet precies bekend hoeveel rekken en dergelijke er in de openbare ruimte aanwezig zijn.

Noot 2 De daling van Spijkenisse kan het gevolg zijn van het geringe aantal respondenten (50) in de steekproef van de politiemonitor en een daarmee gepaard gaande hoge foutmarge. Overigens zitten verder alleen Stein (53) en Goes (83) nog onder de 100 respondenten.

Tabel 4 laat zien, dat er in de kleine gemeenten in ongeveer vier jaar tijd niet zoveel is veranderd. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- het opheffen van twee bewaakte stallingen bij het NS-station (Sliedrecht en Wijchen) en (deels als gevolg daarvan) een relatief forse uitbreiding van het aantal NS-fietskluizen;
- een geringe toename van de capaciteit van alle onderscheiden stallingsvoorzieningen;
- een verdubbeling van het aantal gemeenten dat fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening plaatst. Anno 1996 beschikt iets meer dan de helft van de kleine gemeenten over dergelijke parkeersystemen, maar het aandeel op het totaal aantal fietsparkeersystemen is met gemiddeld 10% vrij gering.

Tabel 5 Stallingsvoorzieningen in gemeenten met 50.000 - 100.000 inwoners (n = 20)

Soort voorziening	aantal gemeenten		aantal locaties		bekende capaciteit	
	1992	1996	1992	1996	1992	1996
NS-stalling	16*	17	16	17	21.806	24.244
fietskluis	11	14	12	18	1.080	1.470
Overige bewaakte stallingen	16	18	24	31	5.840	6.545
Parkeersystemen met anti-diefstalvoorziening**	5	15	n.v.t.	n.v.t.	gem. 2%	gem. 20%
Buurtstalling	2	3	4	3	onbekend	onbekend

* in de nulmeting is abusievelijk uitgegaan van 15 gemeenten met een NS-stalling. De stalling bij het NS-station Heerlen is toen niet opgenomen, terwijl die al 'sinds mensenheugenis' bestaat.

** zie onder ** bij tabel 4.

Het beeld in de middelgrote gemeenten wijkt niet zo gek veel af van dat in de kleine gemeenten, maar is wel wat sterker. De belangrijkste ontwikkelingen in vier jaar tijd zijn:

- er is in één gemeente bij het station een bewaakte stalling bijgekomen, te weten Purmerend. De capaciteit van de bewaakte stallingen bij de stations is gemiddeld toegenomen met zo'n 10%;
- ook het aantal gemeenten dat fietskluizen aanbiedt is toegenomen. De kluizen staan op één locatie na allemaal bij NS-stations. Alleen in Den Bosch staan er ook kluizen bij een busstation;
- het aantal gemeenten met overige bewaakte fietsenstallingen - dat zijn de stallingen die niet bij de NS-stations staan - is ook toegenomen. Tegenwoordig zijn er in 60% van de middelgrote gemeenten één of meer bewaakte stallingen aanwezig. Daarbij valt op dat in de betreffende gemeenten het aantal stallingen met bijna eenderde is toegenomen. De totale capaciteit in de bewaakte stallingen is gestegen met zo'n 12 %;

- het aantal gemeenten dat fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening plaatst is in de afgelopen vier jaar verdrievoudigd. Momenteel bieden drie op de vier gemeenten dergelijke fietsparkeersystemen aan. Het exacte aantal is onbekend, maar verschilt per gemeente enorm. Zo zijn er gemeenten waar de fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening nog geen 5% uitmaakt van het totale areaal aan fietsparkeersystemen, maar 80% komt net zo goed voor. Het gemiddelde ligt naar schatting ergens rond de 20%;
- het aantal gemeenten met buurtstallingen is niet noemenswaardig toegenomen. Het aantal locaties van buurtstallingen in die gemeenten is zelfs afgenomen.

Tabel 6 Stallingsvoorzieningen in gemeenten met meer dan 100.000 inwoners (n = 15)

Soort voorziening	aantal gemeenten		aantal locaties		bekende capaciteit	
	1992	1996	1992	1996	1992	1996
NS-stalling	15	15	23	25	37.562	42.028
NS-fietskluis	11	13	20	28*	1.535	2.179
Overige bewaakte stallingen	15	15	73***	77	18.575	26.219
Parkeersystemen met anti-diefstalvoorziening**	14	15	n.v.t.	n.v.t.	gem. 35%	gem. 80%
Buurtstalling	5	7	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend

* exclusief kluizen bij station Moerwijk.

** zie onder ** bij tabel 4.

*** inclusief seizoenstallingen (met capaciteit onbekend), waardoor vergelijking met 1996 niet goed mogelijk is.

De ontwikkelingen op het gebied van stallingsvoorzieningen in grote gemeenten in de afgelopen vier jaar zijn als volgt:

- alle gemeenten beschikken over één of soms meer bewaakte NS-stalling(en). Het aantal NS-stallingen is met twee toegenomen en de totale capaciteit is met bijna 12% toegenomen;
- niet alleen het aantal gemeenten met fietskluizen is toegenomen, ook het aantal locaties van fietskluizen binnen die gemeenten. De totale capaciteit van fietskluizen is toegenomen met maar liefst 42%;
- Het aantal overige bewaakte stallingen is eveneens toegenomen. De bekende capaciteit laat ook hier een toename zien van ruim 40%;
- in alle grote gemeenten zijn momenteel fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening aanwezig. In het centrum van deze steden wordt bijna geen parkeersysteem zonder anti-diefstalvoorziening meer geplaatst en in veel binnensteden zijn ze al bijna verdwenen;

- bijna de helft van de grote gemeenten heeft één of meer buurtstallingen in het centrum of in vooroorlogse buurten. Absolute koploper is natuurlijk nog steeds Amsterdam, maar Haarlem en Utrecht treden langzaam maar zeker in de voetsporen van de hoofdstad. Heel voorzichtig beginnen ook typische studentensteden als Nijmegen en Groningen aan buurtstallingen te denken.

Niet opgenomen in de tabel maar wel aanwezig in met name de middelgrote en grote gemeenten zijn de mobiele evenementenstallingen en de seizoensstallingen. Het aantal en de capaciteit van dit soort stallingsvoorzieningen is vanzelfsprekend wisselend, maar de indruk bestaat dat er, met name binnen gemeenten waar ze al langer bestaan, steeds meer gebruik van wordt gemaakt.

5.3 Overige preventiemaatregelen en preventiebeleid

In tabel 7 (zie volgende bladzijde) is weergegeven wat gemeenten naast diefstalpreventieve stallingsvoorzieningen nog meer in de strijd gooien om fietsendiefstal aan te pakken. De tabel maakt duidelijk dat, afgezien van het uitbreiden van stallingsvoorzieningen, in vier jaar tijd bitter weinig is gebeurd om fietsendiefstal aan te pakken. Het graveren van fietsen door de politie is een zeer incidentele aangelegenheid geworden en komt in de kleine gemeenten bijna niet meer voor. Ook in de grote gemeenten is het graveren sterk teruggelopen. In meer dan de helft van de grote steden is graveren door de politie passé. Voor het graveren van fietsen kan men overigens nog wel terecht bij de fietshandelaren.

Ook voorlichting over fietsendiefstal door de politie is sterk teruggelopen. In de kleine gemeenten wordt dit al helemaal niet meer gedaan, maar ook in de middelgrote en grote gemeenten komt het nauwelijks meer voor.

Al met al is de rol van politie dus duidelijk minder geworden. Waarschijnlijk houdt dit mede verband met het proces van regiovorming binnen de politie, dat veel capaciteit heeft gekost.

De gemeenten doet het in bovenstaand opzicht niet veel beter. De voorlichting in het kader van fietsendiefstal door gemeenten is de laatste paar jaar op een zeer laag pitje komen te staan. Daarentegen gaan steeds meer gemeenten over tot het verwijderen van fietswrakken en fout gestalde fietsen op een aantal specifieke locaties als een stationsplein en een voetgangers-winkelgebied. Daarvoor is in sommige gemeenten zelfs de APV aangepast. Toch blijkt in de praktijk dat aan deze maatregel juridische haken en ogen te zitten, wat gemeenten enigszins terughoudend heeft gemaakt. Overigens doet de vraag zich hier voor wat de preventieve werking is van een maatregel als het verwijderen van verkeerd gestalde fietsen en fietswrakken. Deze aanpak lijkt allereerst bedoeld voor het oog, te weten een keurig geordende buitenruimte.

Gelukkig is het beeld voor de toekomst niet zo somber als het zich momenteel voordoet. De fiets en specifiek het stallen van de fiets krijgen in gemeentelijke beleidsnota's steeds meer aandacht. Vooral in de middelgrote gemeenten blijken steeds meer fietsnota's te verschijnen. Het aantal specifieke (beleids)plannen op het gebied van fietsparkeren en fietsendiefstal verschilt anno 1996 nog weinig met 1992, maar er zit een stijgende lijn in. Opvallend is dat kleine gemeenten niet onderdoen voor hun grotere broertjes.

Tabel 7 Overige maatregelen tegen fietsendiefstal

Soort maatregel	kleine gemeenten (n = 15)		middelgrote gemeenten (n = 20)		grote gemeenten (n = 15)	
	1992	1996	1992	1996	1992	1996
<i>Initiatief politie:</i>						
Graveren	13	2	16	11	15	7
Voorlichting (algemeen en doelgroepen)	5	-	4	3	6	1
Overig	-	1	-	1	-	1
<i>Initiatief gemeente:</i>						
Voorlichting (algemeen en doelgroepen)	1	1	5	2	7	3
Acties tegen kwakken en wrakken	-	1	1	5	-	5
Aanpassen APV	-	1	-	3	-	3
Overig (waaronder heling, werkgroep fietsen-diefstal)	2	-	7	-	8	3
<i>(Beleids)plannen met aandacht voor stallen fiets*:</i>						
Algemeen (o.a. verkeer en vervoer, bestuurlijke preventie criminaliteit)	-	4	3	2	3	7
Fiets (m.n. fietsinfrastructuur)	-	2	2	13	3	8
Specifiek fietsparkeren / fietsendiefstal	2	4	1	3	3	4

* N.B. een gemeente kan beschikken over meerdere plannen.

Bijzonderheden:

- het fenomeen stadswacht is niet opgenomen in de tabel. Sommige gemeenten hebben deze 'maatregel' tegen fietsendiefstal opgevoerd vanwege het feit, dat de controlerende stadswacht een preventieve werking heeft op fietsendiefstal. Maar de stadswacht is niet speciaal in het leven geroepen om fietsendiefstal tegen te gaan. Fietsendiefstalpreventie is hooguit een afgeleide doelstelling;
- in 1992 is slechts gevraagd naar een beleidsplan fietsendiefstal, dus niet specifiek naar fietsnota's en stallingsplannen.

5.4 Gebruik en oordeel brochures Masterplan Fiets

Binnen de gemeenten is gevraagd naar het gebruik van en oordeel over drie brochures, die het CROW in opdracht van de projectgroep Masterplan Fiets heeft uitgegeven. Het betreft de brochures 'Een eigen plek voor de fiets; beleidswijzer voor veilig stallen' uit 1994, 'Stallen in de praktijk; voorbeelden van gemeentelijke fietsparkeerprojecten' uit 1996 en 'plaatsmaken voor de fiets; leidraad voor parkeren en stallen', eveneens uit 1996. De belangrijkste bevindingen zijn:

- de brochures worden erg nuttig gevonden en dienen veelal als naslagwerk op het moment dat gemeenten met stallingen te maken hebben/krijgen;
- de 'beleidswijzer voor veilig stallen' is uit beeld verdwenen, maar staat wel ergens in de kast;
- 'Stallen in de praktijk' is een leuk voorbeeldboekje, waar hier en daar inspiratie uit is opgedaan;
- de brochure 'Plaatsmaken voor de fiets' wordt het meest praktisch geacht;
- de beoordeling van de drie brochures op bruikbaarheid loopt enigszins uiteen: de 'beleidswijzer voor veilig stallen' krijgt gemiddeld een dikke zes, 'Stallen in de praktijk' een zeven en 'Plaatsmaken voor de fiets' een acht. Er blijken maar weinig mensen de brochures echt goed te hebben gelezen om een oordeel te kunnen geven;
- de brochures zijn over het algemeen wel bekend binnen gemeenten; veel gemeenten blijken geabonneerd op de CROW-uitgaven. Het groepje mensen dat binnen een gemeente op de hoogte hoort te zijn van het bestaan van de brochures is echter gering. De interne communicatie lijkt onvoldoende;
- de brochures hebben 'onmogelijke' titels: bijna niemand weet een titel te noemen;
- er blijkt tot nu toe weinig met de brochures gewerkt, maar de hoop is gericht op de stallingswijzer.

5.5 Samenvatting en conclusie

- Het gemiddelde slachtofferpercentage van fietsendiefstal is in de periode 1990 - 1994 in gemeenten met minder dan 50.000 inwoners gestegen van 7,5% naar 11,8%, in gemeenten van 50.000 tot 100.000 inwoners van 9,8% naar 12,8% en in gemeenten met meer dan 100.000 inwoners van 14,7% naar 18,5%. Amsterdam is met 23% niet langer meer koploper. Groningen (25,7%), Utrecht (25,6%) en Leeuwarden (23,4%) zijn de hoofdstad voorbij gestreefd.
- Het percentage slachtoffers dat aangifte doet bij de politie was bij de nulmeting in 1992 al bijzonder laag met gemiddeld 15%, in de meting van 1996 is dat nog lager geworden, te weten zo'n 11%. Deze teruggang in aangiftebereidheid valt zowel bij kleine, middelgrote als grote gemeenten te bespeuren.
- Het aantal diefstalpreventieve stallingsplaatsen is in vier jaar tijd in nagenoeg alle gemeenten toegenomen. In gemeenten met minder dan 50.000 inwoners zijn het voornamelijk de fietsparkeervoorzieningen met anti-diefstalvoorziening die zijn toegenomen (de helft van deze gemeenten heeft ze inmiddels). Hetzelfde geldt voor gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners; daar is het aantal gemeenten dat fietsparkeervoorzieningen met anti-diefstalvoorzieningen aanbiedt in vier jaar tijd zelfs verdrievoudigd (driekwart van deze gemeenten heeft ze momenteel). In deze gemeenten is ook het aantal fietskluizen bij NS-stations en bewaakte stallingen substantieel toegenomen. In gemeenten met meer dan 100.000 inwoners zijn fietsparkeersystemen met anti-diefstalvoorziening in de binnenstad eerder regel dan uitzondering. Verder is in deze gemeenten het aantal

fietskluizen en bewaakte stallingen flink toegenomen. Ook de buurtstallingen duiken in steeds meer gemeenten op.

- In 1992 was het preventiebeleid op het gebied van fietsendiefstal nog uiterst mager, vooral in gemeenten met minder dan 100.000 inwoners. In gemeenten met meer dan 100.000 inwoners leek destijds meer aandacht te ontstaan voor het ontwikkelen van een preventiebeleid. Leek, want de vermeende inspanningen hebben zich niet doorgezet. Integendeel, het preventiebeleid in gemeenten is weggezakt naar een triest dieptepunt. Niet alleen de politie lijkt fietsendiefstal van de agenda te hebben geschrapt, ook binnen gemeenten wordt er bitter weinig op dit terrein ondernomen. Lichtpuntje in het geheel is wel de verhoogde aandacht voor (beleids)nota's met betrekking tot de fiets, fietsparkeren en fietsendiefstal.

Wanneer anno 1996 naar de in paragraaf 1.1 genoemde beleidsdoelen/taakstellingen wordt gekeken, dan kan op basis van de gegevens uit beide metingen het volgende worden geconcludeerd.

- Het ten opzichte van 1990 verminderen van de kans op fietsendiefstal met 20% in het jaar 2000 lijkt onhaalbaar bij het huidige beleid. De kans op fietsendiefstal is ongeveer halverwege de rit zelfs toegenomen in plaats van afgenomen, althans zo blijkt uit de slachtofferpercentages fietsendiefstal. Het aantal geregistreerde aangiften van fietsendiefstal bij de politie laat wel een dalende tendens zien, maar lijkt een onbetrouwbare maat. De daling kan grotendeels (of zelfs wel geheel) worden toegeschreven aan een verminderende aangiftebereidheid van de slachtoffers van fietsendiefstal en strengere eisen aan het opmaken van een proces-verbaal; wie over onvoldoende informatie (inzake framenummer of postcode) van de ontvreemde fiets beschikt, hoeft niet meer bij de politie aan te kloppen voor een proces-verbaal. Zodoende komt een deel van de ontvreemde fietsen niet meer in de politie-statistieken voor.
- Het in 1997 beschikken van gemeenten over een adequaat fietsparkeerbeleid lijkt nog ver weg, maar is door gemeenten al wel in gang gezet. Wellicht dat de resultaten van de vier pilot-gemeenten, die een stallingsplan mogen opstellen met een financiële bijdrage vanuit Masterplan Fiets, gemeenten een impuls geeft waardoor de taakstelling dichterbij komt.